

Vit mugu ikki gloyma:

politikkurpolitikkurpolitikkurpolitikkur

Tað er ikki bert landskassin sum tekur uttanlandslán – men vit øll – privat sum kommunur

Fyri henda pening hava vit bygt virki, bygt skip, bygt skúlar og bygt havnir

Undir viðgerðini av lógmanstrøðuni fyrr í summar vísti tinglimurin hjá javnaðarflokkinum í Suðuroy, Hilmar Beck á ta óreingiligu sannroynd, at uttanlandsláni standa vit øll fyri.

Hesi lań eru fyri mesta partin tikin til útbyggingar á ymiskum økjum í okkara samfelag. Hilmar Beck segði í síni røðu at henda lántøka hevur fingið nógvan kritikk frá teimum, sum nú skipa landsstýri:

– Hetta hevur verið sett fram á tann hátt, at tað er bert LANDSKASSIN, sum eigur alla uttanlandsskuldina. Menn lata samstundis vera við at siga frá, at ein stóur partur av hesum lánum júst eru tikin av teimum monnum og kvinnum, sum hava bygt virki, ið geva arbeiði til nógvur hendur – av teimum, sum hava bygt skipini, ið eru arbeiðspláss hjá okkara fiskimonnum og veiða rávørna til at virka á flakavirkjunum – av kommunum, sum hava bygt skúlar, havnir og annað.

Ein hevði roknað við, at tá hetta nýggja landsstýrið kom til, so fór øll uttanlandslántøkan at halda uppat, tí teir høvdu altíð aðrar møguleikar og vistu altíð aðrar loysnir í teirri andstöðutið, men soleiðis er tað bara ikki, tí ongantíð hava færoyingar verið so nógv skuldabundnir eftir so stuttari tíð, sum í tí góða hávla árinum henda samgongan hevur sítíð. Ja tað almenna hevur í hesi stuttu tíð upptikið 230 mill. kr. í uttanlandslán ella við øðrum orðum stívlaga 1 mill. kr. í láni um dagin, umframt tey lán sum privatir og kommunur hava tikið.

Vit prenta her røðuna, sum Hilmar Beck helt:

»Tveir av flokkunum, sum nú eru saman um at skipa landsstýrið við fólkalokkinum, høvdu sum slagorð i so at siga øllum orðaskiftum, at alt tað, sum hin samgongan tók sær fyri og avrikaði var gálið og skeivt, og at teir altíð vistu betri. Tað var helst sambandsflokkurin, sum hevði patentloysnir i øllum málum, og tí var vantandi, at nú fóru nýggir tankar og hugskot at sermerkja ein framtakshugaðan politikk, ein politikk, sum skaraði framúr til frama fyri fólk og land.

Tað var tí við einum vissum spenningi, at tingmenn stóðu til ólav-søkuting i ár, og tað var ivaleyst við somu vónum, at mangur ein lurtari opnaði fyri radiotólinum fyri at hoyra opkkara nýggja lógmann halda sína fyrstu lógmanstrøðu á ólavseku. Men mangur mundi vera vónsvikin, tí var litið nýskapandi i tí fyrstu figgjarglógini, so var enn minni i hesi lógmanstrøðuni.

Tað var líkasam vónloysi hevði lagt sína keldu hond yvir landsstýrið og leiðara tess. Tað er kanska heldur ikki so lógið, tí ein treyt fyri at rokka úrslit og vinna á trupulleikum er gott samarbeiði ella samróður millum teir, sum skulu vera á báti saman. Allir færoyingar vita, at skal bátur ganga væl

fór aftur við borðinum

Tað sýnist sum, at summir samgongumenn høvdu ilt við at góðtaka hesa – um eg so má siga – háðan imóti byggunum og ibúgvum tess, men so ljóðaði, at lógmaður hótti við at leggja frá sær. Samgongufundir vórðu hildnir til langt út á næturnar, og so makkaðu allir rætt – og hesin parturin av tí nógv umrøddu bygdamenningini fór aftur við borðinum.

Tað var eisini við vissum vónum um okkurt heilt framúrskarandi, at tingmenn stóðu til ólav-søkuting i ár, og tað var ivaleyst við somu vónum, at mangur ein lurtari opnaði fyri radiotólinum fyri at hoyra opkkara nýggja lógmann halda sína fyrstu lógmanstrøðu á ólavseku. Men mangur mundi vera vónsvikin, tí var litið nýskapandi i tí fyrstu figgjarglógini, so var enn minni i hesi lógmanstrøðuni.

Tað var líkasam vónloysi hevði lagt sína keldu hond yvir landsstýrið og leiðara tess. Tað er kanska heldur ikki so lógið, tí ein treyt fyri at rokka úrslit og vinna á trupulleikum er gott samarbeiði ella samróður millum teir, sum skulu vera á báti saman. Allir færoyingar vita, at skal bátur ganga væl

undir róðri, so er umráðandi, at gott áralag er millum teir, sum eru innanborða, og tað er ikki nokur loyna, at tað hevur knípt við at finna áralagið i nýggju samgonguni.

Andstöðan tryggjaði lógararbeiði

Tá atkvøðugreiðslurnar skuldu fara fram her i tingsalini i tingsetuni síðsta vetur, so var tað oftast andstöðan ella partur av henni, sum mátti taka um endan og tryggja ein meiriluta, so tað kann ikki reingjast, at tað var andstöðan sum tryggjaði, at lógararbeiðið kundi fara fram i seinastu tingsetu.

Tað er samgongan, ið ikki dugur at fóta sær

Lógmaður sigur i talu síni soleiðis:

»Til andstöðuna vil eg loyva mær at siga. Vit ganga út frá, at tá tit hava fingið fótarnar fyri tykkum, fara at virka sum andstöða, og tað hava tit fullan rættin til. Tit hava enn tá skyldu til tað.

Til hetta vil eg siga, at hesi orð eigur lógmaður at taka til sín sjálvs og sínar samgongufelagar, tí er tað nakar, sum ikki hevur dugað at fóta sær i tí

nýggju politisku støðu sum lógmaður nú er i, so er tað júst hann og samgongupartnarar hansara.

Lógmaður viðgongur sjálvur, at teir hava havt samstarvstrupulleikar i samgonguni, men ein skuldi væntað, at teir i hesar nýggju mánaðirnar høvdu funnið hvønn annan, og at tann stóra ósemjan millum flokkarnar var burtur. Men hendan lógmanstalan ber vitni um, at so er ikki.

Nú um dagarnar hoyrdu vit danska forsætisráðharran, sum fyri stuttum var á vitjan i Føroyum, i útvarpsrøðu siga, at hann hevði havt fund við lógmann um nakrar týðningarmiklar spurningar i viðurskiftunum Føroyar-Danmarkar imillum, so sum undirgrundin, donsku tilskotsskipanina o.a., men at tað var so trupult at fáa skilagóðar loysnir, tí landsstýrið var ikki samt um, hvussu hesi viðurskipti skuldu greiðast.

Soleiðis er væl allan vegin igjøgnum: eitt standandi stríð um grundleggjandi samstarvspurningar, og slík viðurskipti kann ein samgonga i hesum tíðum ikki bjóða Føroya Løgtingi og Føroya fólki.

Truplari hjá ein-

staka færoyinginum

Um vit her á hesum oyggjum ikki høvdu eitt so dugnaligt og ágrýtið fólk, sum sjálvst dugir at skapa sær møguleikar og loysa trupulleikar, har politisku myndugleikarnir ikki megna, so hevði i dag verið munandi verri enn stöðan er.

So gott sum tað einasta nýggja, lógmaður lovar Føroya fólki, er hægri tollur og avgjöld, t.v.s. at tað skal verða truplari hjá tí einstaka færoyinginum at fáa endarnar at rokka saman, og tíverri er tað verunliga so, at fólk eru farin at merkja hetta við lit, síðani hetta landsstýrið tók við, men hetta er júst tað øvugt av tí, sum hesir somu góvu lyfti um fyri fáum mánaðum síðani. Tó – soleiðis høvdu vit eisini væntað, at tað fór at vera undir hesum stýrinum, og hetta søgdu vit eisini framanundan.

Lógmaður sigur, at vit færoyingar standa i dag i eini støðu og yvirfyri trupulleikum, sum ikki verða loystir eftir einum degi ella tveimum, og at teir verða ikki loystir uttan so, at vit øll hjálpa til.

Her má eg siga, at eg eri samdur við lógmann, tí hetta er júst tað, sum vit vistu á, og tí má ein gleðast um, at lógmaður nú

viðgongur hetta og er komin til hesa niðurstøðu: at tað er i felag at tiltøkini skulu takast, men nú er lógmaður eisini i eini aðrari politiskari støðu enn fyri litlum ári síðani.

Tað er netup tað, sum hevur eyðkent okkara fólk, hetta at lyfta byrðar i felag, og tað er hendan sannroynd, sum hevur borið tað føroyska samfelagið, hvørja einstaka færoyska bygd, ja hvørt einstakt heim her á landi til dagin i da.

Kostar pening i fyrstu syftu, men skapar innløgur seinri

I lógmanstrøðuni verður eisini sagt, at vit mugu og skulu fremja tiltøk innan- og uttanfyri fiskivinnuna, sum skapa innløgur til okkara samfelag. Tiltøkini krevja framanundan stórar iløgur, meðan innløgurnar i besta lagi koma nakað aftaná.

Her haldi eg, at man kann merkja eina broyting tann rætta vegin hjá samgonguni i mun til avgerðir, sum eru tiknar framanundan. Tí tað er júst hetta, sum javnaðarflokkurin hevur víst á, bæði meðan hann sat i leiðsluni i Tinganesi og eisini síðani. Júst hetta at fremja tiltøk á øðrum økjum enn

Bygdamenningin